Siebzehnter Jahrgang. Jüdische Pester Zeitung. Erscheint 3-mal wöchentlich.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומעריערן, אונד דער פרענומעראציאנס-טערמין בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעס ערסטען בלאטטעס.

די רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין בודאפעסט, האבשטראססע נומ' 1, וואהין מאן אויך די פרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

יודישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וואכענטליך מאָנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג אונד קאָסטעט פיר אעסטרייך-אונגארן גאנציעהריג 8 גולדען אֶסטר. וו. האלביעהריג 4 גולדען אֶסטר. וו. פיערטעליעהריג 2 גולדען אֶסטר. וו.

פירס אויסלאנד גאנציעהריג 9 גולד. — קר. אָ. וו. האלביעהריג 4 גולד. 50 קר. אָ. וו. פיערטעליעהריג 2 גולד. 25 קר. אָ. וו.

Nr. 131 זיעבצעהנטער יאהרגאנג — בודאפעסט, מאָנטאג ה כסליו ה׳תרמ״ו. — Budapest 16. November 1885.

דער סערביש-בולגארישע קריעג.

וואס מאן זייט וואכען פאראויסגעזעהען, איזט איינגעטראפפען. איין גערינגפיגיגער צווישענפאלל געניגטע, דען אויפגעהייפטען צינדשטאפף צום עקס- פלאדירען צו ברינגען. דאס אנגעבליכע איינדרינגען איינער בולגארישען טרופפע אויף סערבישעס געביעט האט די קריעגסערקלארונג דעס יונגסטען קאָניגרייכס אן דאס יונגסטע פירסטענטהום צור פאָלגע געהאבט, אונד היעטע האבען בערייטס די קאנאָנען דאס ווארט איבערנאממען, אונד יעדענפאללס מיט מעהר ווירקונג אלס די געהיימען בעראטהונגען דער איראָפאאישען קאנפערענץ אין קאָנסטאנטינאָפעל, די צוזאממענגעטרעטען איזט, אום דען פריעדען צו זיכערן. —

דאס זינד די פריכטע דער בולגארישען פערשוואָרונג פאָם 18טען סעפטעמבער, וועלכע ביטטערע איראָניע דעס שיקזאלס! אלס פירסט אלעקסאנדער פאָן בולגאריען פאָר 7 וואכען איינע פראָווינץ דער טירקייא ווידערעכטליך זיך אנאייגנעטע, דא מיינטע אללע וועלט, נון זעטצט איזט אויס מיט דער טירקייא. יעטצט ווירד די צערשטיקקעלונג דער לאנדער דעס סולטאנס פאָר זיך געהען, אונד וואס זעהען ווער היעטע: פירסט אלעקסאנדער ליעגט צו דען פיססען דעס סולטאנס; דענן קוים דאס די סערבישע קריעגסערקלארונג ערפאָלגט ווארד, שיקטע פירסט אלעקסאנדער איין טעלעגראמם אן דען סולטאן, מיט דער פלעהענטליכען ביטטע, איהן אונד בולגאריען אין דיעזער גראָססען נאטה ניכט צו פערלאססען. עהעמאללס אין טירקיער אונד געהאָרזאמער אונטערטהאן בלייבען. סערביען איזט נאטירליך עבענפאללס בעמיהט די גונסט דעס סולטאנס פיר זיך צו געווינגען אונד עס איזט פאָן זעהר גראָסער וויכטיגקייט, וועם זיך דיעזע גונסט צוגעווענדען ווירד.

אב דער נונמעהר איסגעבראכענע קריעג אין סערביש-בולגארישער פעלדצוג בלייבען, אָדער אב זיך דער בראנד אויף דעם גאנצען באלקאן ערשטרעקקען ווירד, יא וואס מעהר, אָב זיך דער בראנד ניכט אויך הינויס איבערהאלב דער באלקאנהאלבאינזעל פערפפלאנצען ווירד, ווער פערמאג דאס היעטע פאראויסצוזאגען? געוויסס איזט, דאס די איראָפאאישען מאכטע דען סערביש-בולגארישען קריעג ניכט פערהינדערן קאננטען, דאס גריעכענלאנד אויף דעם שפרונגע איזט, דער טירקייא דען קריעג צו ערקלארען, אונד דאס די אויפרעגונג אויך אין דען איבריגען קליינען באלקאנשטאאטען איינע געפאהרליכע האהע ערריכט האט.

אויסברוך דעם קריעגעס.

טעלעגראפישע דעפעשען פאָם 14טען נאָוועמבער.

ניש, 14. נאָוועמבער. דער קאָניגליך סערבישע מיניסטער דעס איננערן, העדר גאראשאנין, האט די קאָניגליך סערבישען פערטרעטונגען בייא דען איראָפאאישען מאכטען אויף טעלעגראפישעם וועגע בעאויפטראגט, דען קאבינעטטען דער מאכטע נאכשטעהענדע ערקלארונג מיטצוטהיילען:

אין פאָלגע דעס איינגעמאכטיגען איבערפאללס דער בולגארישען טרופפען אויף די פאָן סערבישען טרופפען אויף סערבישעם געביעטע איינגענאממענען שטעללונגען האט זיינע מאיעסטאט דער קאָניג דאס אָבערקאָממאנדאָ איבער די קאָניגליכע ארמעע איבערנאָממען.

צוגלייך ווארדע געסטערן פיר דען מיניסטער דעס איסווארטיגען אין וויענא איין טעלעגראמם פאָלגענדען אינהאלטס אבגעזענדעט:

„אן העררן ראהנאבע, (פערטרעטער דער סערבישען רעגיערונג אין בולגאריען) זאָפיא. די קאָממאנדאנטען דער 1. דיוויזיאָן אונד די גרענצבעהאָרדען ברינגען גלייכצייטיג צור אנצייגע, דאסס די בולגארישען טרופפען היעטע אום האלב אכט אוהר מאָרגענס די פאָזיציאָנען אנגעגריפפען האבען, וועלכע איין באטאיללאָן דעס 1. אינפאנטעריערעגימענטס אויף סערבישעם טערריטאָריום אין דער אומגעבונג פאָן וולאססינא איינגענאָממען האט. די קאָניגליכע רעגיערונג זיעהט דיעזען אונבעגרינדעטען אנגריפף פיר איינע קריעגסערקלארונג אן. איך ביטטע זיא, העררן אגענט, אים נאמען דערזעלבען העררן צאנאָוו, (דעם בולגארישען מיניסטער פיר איסווארטיגע אנגעלעגענהייטען), בעקאננטצוגעבען, דאס סערביען, אינדעם עס דיעזע העראויספאָרדערונג אננימממט, זיך אלס אים קריעגסצושטאנדע מיט דעם פירסטענטהום בולגאריען בעפינדליך עראכטעט.

בעזיגנעט אם זאממטאג, 14. נאָוועמבער מיט דער זעכסטען שטונדע מאָרגענס. גאראשאנין.“

ניש, 14טען נאָוועמבער. בעפאָר קאָניג מילאן צור איבערנאהמע דעס אָבערקאָממאנדאָס נאך פיראָט אבגערייזט איזט, האט ער די פאָלגענדע פראָקלאמאציאָן ערלאססען:

געטרייא דער איבערליעפערטען פאָליטיק דער אָברענאָוויטש (פאמיליעננאמע קאָניג מילאנס) צור וואהרונג דער אינטערעססען דעס פאטערלאנדעס האבע איך מיט הילפע דער געטרייען פערטרעטער מיינעס טייערן פאָלקעס אללע נאָטהיגען מאסרעגעלן געטראָפפען, וועלכע דורך די פערלעטצונג דעס פערטראגעס דורך דאס פירסטענטהום בולגאריען נאָטהיג ווארדען, אים קלאר אונד דייטליך צו צייגען, דאס סערביען ניכט גלייכגילטיג זיין קאנן, געגען די שטאָרונג דעס גלייכגעוויכטעס דער באלקאנפאָלקער אונד אינסבעזאָנדערע וועגען דעם נור צום פאָרטהיילע איינעס שטאאטעס געשעהענעס, וועלכער יעדען אויגענבליקק זיינע פרייהייט נור דאצו בעניטצטע, אים סערביען צו בעווייזען, דאס ער איין שלעכטער נאכבאר זייא אונד זיינע רעכטע יא זיין געביעט ניכט אכטען וואָללע.

דורך די צאָללמאסרעגעלן, וועלכע בולגאריען געגען סערביען אנגעווענדעט, איזט דער האנדעלספערקעהר צווישען דען ביידען לאנדערן פערניכטעט ווארדען, אונד דיעס געשאה נור דארום, אום די פיינדליכע געזיננונג בולגאריענס געגען סערביען צו בעווייזען. בולגאריען האט זיך געוואלטטהאטיג אונד רעכטסווידריג ברעגאָווא (אין שטאבען) אנגעאייגנעט, פערראטהערישע לאנדעספערראטהער צו רעבעללישען אונטערנעהמונגען אויפגעמונטערט געגען די איננערע אָרדנונג דעס קאָניגרייכס סערביען. אלל דיעס האבע איך ערטראגען, וויל איך די געדולד בעווייזען וואָללטע, די איינעם שטאאטע ציעמט, דער זיינע פרייהייט דורך זיין איינענעס בלוט ערוואָרבען האט, דער דורך די פריינדשאפט איראָפאס געדיעהען איזט, אונד בייא זיינער ענטוויקקלונג די רעכטע איינעס יעדען געאכטעט האט, וויא זיינע איינגענען. דאדורך, דאס בולגאריען אונזערע אונטערטהאנען אין בולגאריען מיסהאנדעלט, די גרענצע אבגעשפערט אונד אונאָרדענטליכע פרייוויללינגע אן דער גרענצע צוזאממענגעהייפט, וועלכע די גרענצבעפאָלקערונג אונד זאָגאר אונזערע ארמעע אנגריפפען — דיעס אללעס בילדעט איינע אבזיכטליכע העראויספאָרדערונג, וועלכע די עהרע דער סערבישען וואפפען, די ווירדע מיינעס פאָלקעס ניכט ערטראגען קאנן. אויס דיעזען גרינדען האבע איך מיינער ארמעע אנגעאָרדנעט: די גרענצע דעס פירסטענטהומס בולגאריען צו איבערשרייטען. די גערעכטע זאכע סערביענס איזט דער ענטשיידונג דער וואפפען, דער טאפפערקייט דער ארמעע אונד דעם שוטצע דעס אללמאכטיגען אנהיים געגעבען.

זאָפיא, 14. נאָוועמבער (אָפפיציעלל.) היעטע בייא טאגעסאנבריך דראנגען די סערביען אין בולגארישעס געביעט איין. איין באטאיללאָן אינפאנטעריע, איינע עסקאדראָן קאוואללעריע אונד פינפצעהן קאנאָנען וואנדטען זיך געגען דאס דאָרף פלאנינצא אונד ריקקטען די אינפאנטעריע אונד ארטיללעריע אויף דער צאריבראָדער שטראססע געגען די אָרטשאפט פאסקאליע, וואָועלבסט איינע סערבישע קאָמפאגניע איינטראף. גלייכצייטיג מארשירטען צווייא אנדערע סערבישע עסקאדראָנען נאך פלאנינצא.

זאָפיא, 14. נאָוועמבער. (אָפפיציעלל.) נאכדעם די סערביען געסטערן פריה געגען איינע אויס 20 מאנן בעשטעהענדע בולגארישע פאטראיללע צווישען באישצא אונד דער גרענצע דאס פייער ערעפפנעטען אונד איינען מאנן טאָדטעטען — צאָג זיך די בולגארישע פאטראיללע צוריקק, ערעפפנעטע דאנן דאס פייער אונד טאָדטעטע אכט סערביען.

זאָפיא, 14. נאָוועמבער. דער פירסטליכע טאגעסבעפעהל אן די ארמעע בעזאגט: דער קאָניג פאָן סערביען ערקלארטע אונז דען קריעג. ער אנבעפאָהל דער סערבישען ארמעע, אין אונזער געביעט איינצודרינגען. אונזערע סערבישען ברידער אנשטאטט אונז צו העלפען, וואָללען אונזער פאטערלאנד פערדערבען. זאָלדאטען, צייגט איערן מוטה, איערע מיטטער, איערן הערד צו פערטהיידיגען! פערפאָלגט דען פיינד, דער אונז פיינד — פערראטהעריש אנגרייפט, ביז צור גאנצליכען פערניכטונג. ברידער פאָרוואָרטס! דאס אונז גאָטט העלפע אונד דען זיעג פערלייהע!

פיליפפאָפעל, 14. נאָוו. איין טהייל דער נאָרדבולגארישען טרופפען ווירד פאָן דער טירקישען גרענצע צוריקגעצאָגען אונד געגען די סערביען מארשירען. דער ערסטע אייזענבאהנצוג איזט אונטער בעגייסטערטען צורופען דעס פאָלקעס נאך טאראמבעג אבגעגאנגען.

די בעלאגערונג פאָן צארי-בראָד.

טעלעגראפישע דעפעשען דעס געסטריגען טאגעס.

זאָפיא, 14. נאָוועמבער האלב 3 אוהר נאכמיטטאגס. ביז יעטצט ערפאָלגטע דער אנגריפף דער סערביען נור אין דער ריכטונג פאָן צארי-בראָד, (צארי-בראָד איזט איינע קליינע שטאדט פאָר טרן) אונד פינדעט זעהר לעבהאפטעס געוועהרפייער צווישען דען פאָרפאָסטען שטאטט: די סערביען

וויכטיג פיר רעגאליעג-פאכטער.

רום, שליוואיטץ, טרעבער, לעקערע אונד עסיג ערציינט מאן אהנע אפפאראט בילליגסט מיט דען עפטעג-צען אונד אשטרישען אלען פאן

ארנאלד וואטטעריך

בודאפעסט, מאגאק-גאסע, גענגנאיבער דעם איזה. עפטעל.

אפפערירט פערגער: הויזענבלאזע, ווייגבאקעס, גלי-צערין, עגזוזרינגספלוער, מיטטער גנגען אלטע ווינ-קראנהייטען עגע. פערגער: הימבערוואסס אונד ציטראנענזאפט פיר גאוטע-פיללע. דאגן: טינטע, גלאנצטיבסע, וואשבלייפארבע, קארבאלירט אונד קארבאלקאלק. פייטקוראנטע אונד מאניפולא-ציאנסבוכער אין אללען שפראכען גראטיס. 20—19

Keine Spielerei!

Kein Schwindel, sondern reinste heil'ge Wahrheit!

Nur 3 Gulden

eine Taschen-Uhr.

ausgezeichnet regulirt, unter Garantie vorzüglich gehend, aus feinstem, ewig schön, glänzend bleibendem Kunstgolde, welches die echt goldene Uhr ersetzt. Jeder, der eine solche regulirte pünktliche Uhr bestellt, bekommt mit der Uhr

folgende Geschenke umsonst!!
1 prachtvolle Kunstgold-Uhrkette,
1 kunstvolles Löwenkopf-Anhängel,
1 mit Edelsteinen besetzten Ring,
1 Paar hochfeine Ohrgehänge,
1 reizend schönes Federmesser

Es soll Niemand zweifeln!

denn ich wiederhole, daß dies keine Spielerei, kein Schwindel ist, sondern reinste, heiligste Wahrheit, und es soll sich Jedermann beeilen, so lange der Vorrath reicht, diese Uhren zu bestellen. Die Versendung geschieht gegen Postnachnahme durch 4—6

Recht's Taschenuhren-Versendung
Wien, Stadt, Christinengasse Nr. 2 Z.

Alapittatott 1870-ben.

FRIED A.

Budapest, VII. ker., kerepesi-ut 2. sz.
Szikszay-vendéglő ételleneben.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát arany és ezüst ékszerekkel, mindennemű zsebórákkal.

Arany férfi remontoir órák	40	frt.
Hölgy remontoir órák	32	„
Ezüst órák	7	„
Valódi gyémánt gyűrűk	8	„
Valódi gyémánt függő	12	„
Medaillonok	6	„

A magyar királyi zálogházból kiváltott ékszerek a legolcsóbban kaphatók.
Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Vizhatlan vászon gallér és kézelő

Uj! Amerikai találmány Uj

Hyatt-féle vizhatlan gallér és kézelő egy darabja 37 c.-tól 42 c.-ig drb 40 kr., kézelő párja „ „ 50 kr.

Egy HYATT-féle gallért és kézelőt egy gondos ember három hónapig naponta viselhet anélkül, hogy fehérségéből vesztene, tisztitása nagyon könyö, csak szappan és fogkefével történik. E Hyatt-féle gallér és kézelő különösen utazók, vasuti tisztek, katonák, füszeresek és a vidéki közönségnek nagyon czélszerüek

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

Dus választék legujabb divatu férfi nyakkendőkben, kesztyük, zsebkendők, és angol esőköpenyegben stb. stb.

LUSTIG EDE, uri divat raktára
Budapest, kerepesi-ut 2. sz. 4 | 4

Echte Brünner

Palmerston-Winterrockstoffe
in Resten à 2 Meter, aus garantirt echter Schafwolle in blau, braun oder Schwarz, um 8 Gulden den ganzen Rest;

Winteranzugstoffe
in Resten à Meter 3·10 (4 Wr. Ellen) elegante, solide Dessins auf Rock, Hose und Gilet, den ganzen Rest um fl. 6 aus feinster Schafwolle, fl. 8.50 aus hochfeinster Schafwolle;

Winterhosenstoffe
das feinste was es gibt, Meter 1·20 um 5 Gulden versendet gegen Post-Nachnahme des Betrages die als reell und solid bestbekannte

Tuchhandlung Siegel „IMHOF" in Brünn Nr. 19.

Muster werden nicht versendet, dagegen werden etwa nicht convenirende Reste anstandslos retour genommen, daher jedermann ohne Risico bestellt. (9—12)

דיא זייט 50 יאהרען

אם ווייגער פלאמצע בעשטעהענדע, בעסט-רענאמירטע ען גראס-טובפירמא

„צום גוטען הירטען"

פארמאלס
ווינצענץ שרעטשנידער,
ווייען
1ער בעצירק,
ראטהענטהורמשטראסע
נומ׳ 14,
פערקויפט
איהר נעוואמסלאנער פאן
עכטען בריינגער
שאפיאלל-שטאפפען

אין דעסען אייף נאנצע הערדענאנגענג. פאללשאנ-דיג גענגענד אייף איינען קאמפלעטען אנצוג אי. צ. ר אק, האנען אונד שיל ע, אין אללען פארבען אונד פאן אינפעריוסטלוכער קוואליטאט צו נאכשעהענדן צוויא בילליגען פעסט-געשטעללטען פרייזען, אונד צוואר:

2-טע קוואליטאט אייף איינען אנצוג 2,50 גולדען.
1-טע קוואליטאט „ „ „ 4,55 גולדען.

פאן דיעזען רעסטען קאנגען קיינע מוסטער פר-ענדעט ווערדען, דאהנגען פערפאללט אך מיך דיעמיט אפפענבארלך, דיא ניכטגאליענדיגענדע וואארע אנשטאנדס-לאס צוריקגענומען.

דער פערזאנדט אבער שטאפפט נעשיעהט אהנע בערעכנונג פאן פערפאקקונגסמאסטען נעגען איינזענדונג דעס בעטראגעס אדער נעגען נאכנאהמע

דיא נייעסטע ערפינדונג

איזט דאס נאר פראגעסאר באנאנד איזט אמערי-קא נייפערבעסערט, טע אלאסטישע בריכבאנד פאן פאלשעער, דאס דאס אונד קינדער זולבעס איזט אהנע פערגען אייס דייגעס נוטטי קונסטוריזיס אונד האט דען צוזעקק, דאס עס זערבעס דיא פעראלטעסטען בריכע אין קורצעסטער צייט אין דיא גלייכע לאנגע בריינגט

פרייזע: איינפאכע 7—6 גולדען, דאפפעלטע 15—10 גולדען.

פיר סיגדער אום דיא האלבע בעזוגע.

נאכעם לאנגע אין מוסטער-שפרייבען, לוסט פארבעטען, בעטעפאיללאנגען, נוטטי-שפרייבפפען אונד אדלער נוטטי-וואארען-ארשיקעל. — בייא בריכבאנדען בוטטע אנגעגעבען אב ר.בסס, לינקס אדער דאפפעלט, דא מיד דיא לוזבוטטע.

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist,
4—10 **Budapest, Franz-Deakgasse.**

Die seit 28 Jahren bestehende
Litographie und Steindruckerei
M. S. BOSKOWITZ
Budapest, Dorotheagasse Nr. 9.
empfiehlt sich zur Anfertigung aller Arten Drucksorten zu fabelhaft billigen Preisen, u. zw.: Verlobungskarten, Trauungskarten, Visitkarten, Briefpapiere, Couwerte, Autografien, Konkurse, Vollmächten etc. und alle in dieses Fach schlagende Artikel.

דיא ספרים-פערלאנסהאנדלונג, פאן

מ. ע. לעווים זאהן אין בודאפעסט

קאנינגסגאסע נרמ׳ 1

עפפעיהלט איהר ריינכאפרשיעס לאגער פאן אלטען אונד נייען ספרי תורות, מגילות, תפילין, מזוזות בהכשר גמור, עכטע יראסלאווער, קאלאמער טליתים, צידאקל, טליתים קטנים גאלד אונד זילבער בארטען (עטרות), אין אונד אויסלאנדער ווידען טליתים, בשרה ציצית. סידורים, מחזורים, חומשים, תחינות מיט יודישער, דייטשער אונד אונגארישער איבערזעטצונג אין לייניואנד, לעדער, זייד, סאמט, עלפענבין פראכטבאנדען מיט זילבער, בראנז אונד ניקקעל פערציערונגען זאמטט שליעסען, שול-ביכער, גמרות, לעזעבוכער, שפר-אבלעהרע, געבע-גראפיע, לאנדקארטען, בריעפשטעללער, יאהר-צייטטאבעללען א. ז. וו. — בעשטעללונגען ווערדען נעגען נאכנאהמע פראמפט עפפעקטואירט.

אנצייגע.

איך בעעהרע מיך היערמיט איינעם פ. ט. יודישען פובלום דיא האפליכע אנצייגע צו מאכען, דאס איך אויך היער וויא אללאהרלך פארצילכע

כשר ווייגע

אם לאגער האבע, זאוואהל אין שלל ר אלס אויך שווארץ. ווייגע, וועלכע איך אויפ געוויסענהאפ-טעסטע עמפעהלען קאנן. פיר שטרענג כשר ווירד גארגנטירט אונד אויף פעללאנגען מיט הכשר של אמ״ו דקהל עדת יראים דפה פערזענדעט. — פרייזע בילליגסט.

דאנדיאש, ד׳ תולדות תרמ״ו לפ״ק.

הש״ר יוסף ריינער. 4—5

גאסטהויז.

אונד לאקאלפערגאנד-רונג-אנצייגע.

איך בעעהרע מיך דען געעהרטען הערן רייזענדען בעקאנגט צו מאכען, דאס איך מיט מיינעם גאסטהויז אין דיא מארגענגאסע נמ׳ 1 אובער-וועדעלט האבע. צור בעקוועמלוכקייט דער געעהר-טען גאסט האבע איך מיין גאסטהויז מיט מעהרערען ציממערן פערגראסערט, אונד עלעגאנט מאבלירט. וואס בשרות בעטרייפט ווירד בייא מיר נור זאל-בעס פלייש געגעבען, וועלכעס פאן דער ארטראבק-סען געמינדע אזע אונד אונטער איפוכס פאן הרב הגאון מ״ה חיים שרייבער נ״י שטעהט. איך ביטטע ערגעבענסט מיך מיט אהרעם ווערטהען בעזוכע בע-עהרען צו וואללען. אכטונגספאלל ערגעבענסט

הק׳ אליעזר ברוין, בן הרב טוח׳ בנימן ליב מנ״ל ז״ל.

L. Braun, Mohrengasse 1, Thür 6. : אדרעססע

איך אללין!

בין דער איינציגע דער אידרע פארצילכען קוואליטאט ריכטיג מיטזאוען נאנגעס אונד עלעגאנטער אויסשטאטטונג ווענען מיט ווכסם גאדעגנען אונד זילבערנען מעדאיל-לען פראמירטען אייס עבעגי, איכעגי, נוסס, אדער אח-האן-הארץ אימיטאציאן אנגעפערטיגטען רונדראהמען,

פענדעל-אוהר

מיט ווענקער אונד לאנג-אפפאראט אונד צוויא בראנצירטען גוגעבכטען, דערען גלאזע פפפע-בלאטט בייא נאכט פאן זעלבסט מאנדהעלל לייכטעט,

וא דאס מאן אהנע דאס לינט אנצוצינדען, זאפארט ערזע-הען קאנן, וויא מיעל אזהר עס איזט. פיר דיא אינטענזיווע לייכטקאפט ווייסט איך

צעהן יאהר גארانטיע

עבענזא וויא איך פיר דען פארצילכען נאנג דער אזהר גארانטירע. אום יעדע קאנקורענץ אים פארהינדערן אויסצו-שליעסען, האבע דען פרייז אויף דאס נדרינגסטע עטטענג-דעטעט, וא דאס דיך ערזע-ראנן אום נור 2 גל. 10 קר. זאנע

צוויא גולדען אונד צעהן קרייצער

איינע זאלבע עלעגאנטע, פארצינדיך נדהענדע אונד דויער-האפטע אזהר אנשאפפען קאנן.

פערזאנדט נעגען קאפפע אדער נאכנאהמע

IGNAZ WEISS, Uhrmacher, WIEN,
II- Bez., Tempelgasse Nr, 6.

גאפפערע פארטע דעראיגער אזהרען מיט האלבער אונד גאנצער שטענדען פאנפערער שראנזערק פאן אנדע-ער זייטע אום גל. 4.50, אנגעקנדיגט, ליעפערע איך אויף פערלאנגען אונטער גארانטיע פיר פארצילכער קוואליטאט אום נור 3 גל. 80 קרייצער.

האבען ביזהער ווערער איין דיעזער זייטע נאך אין דער ריכטונג פאן טרן אונד ווידדן איינען איינגעגע־ליבען אנגרייף בעגאנגען.

זאָ פ ס י א. 14. נאָוועמבער. 3 איהר נאכמיטאגס. דיא סערבען גרייפען אין קראפטיגער וויז דאס לאנגער דער בולגאריען פאר צאריבאר אן; דיא כאנאנדא דורכ פארט.

זאָ פ ס י א. 14. נאָוועמבער. 9 איהר אבענדס. נאך דען בין 5 איהר אבענדס פארלענגערטן נאכריכטען פאן דער גרענצע ריכטעט זיך דער הויפטאנגריף דער סערבען אויס לייפט דעם טאגס נעגען צאריבאר. מאן פערמוטהעט, דאס איין דיעזער זייטע אין פארפאסונגעפעכט שטאטפאנד. וויבער דיא איינצעלהייטען נאך אינבעקאנגט זינד. דא דער טעלעגראף מיט דיעזעם ארט גיכט מעהר אין פערבינדונג איזט, זא איזט עס וואהרשיינליך, דאס דיא סערבען דארט איינגעריקט זינד.

זאָ פ ס י א 14־טען נאָוועמבער, האלב 3 איהר נאכמיטטאגס. פרישט אלס קאנדערד איזט דער אם אבענד הער ערווארטעט. פאר דיעזער אבריזיג פאן פלוגפעפעל ריכטעטע ער אין דען סולטאן איינע דרעטשע מיט דער מעלדונג, דאס דיא סערבען אין דאס געבעט דעס פרישטענטהומס איינראנגען אונד דאס ער דען בולגאריישען טרופפען דען בעפעהל ערטהיילטע. דען אנגריף צורוקקצוויזען, שליעסלך פראגט ער, וואס דער שוצבהערר־סולטאן צור פערטהיידיגונג דעס רייכעס צו טהון גערענקע. דייטע פרוה גינגען טרופפען פאן הער מיט מוזיק אונטער דען רופען: „פאָרוואָרטס געגען דיא סערבען!“ אין דיא גרענצע אב. דיא בעפאלקערונג בעגריסטע פריידיג דיא טרופפען, מאנגען טרעפפען אין אילמארישען טרופפען איס אפט הומעלען איין.

טעלעגראפישע דעפעשען

דער „יידישען פעסטער צייטונג“ זיעגט דער סערבען!

זאָפיא דען 16־טען נאָוועמבער (איס בולגאריישער קו עללע) בייא דעס געסטריגען צוזאמענקונפט בייא צאריבאר, האטשען דיא בולגאריען 34 טארטשע אונד פערוואונדעטע. דיא סערבען, וועלכע צאהלרייכע פרילוסטע פרילוסטען, האטשען 2 באטאלליאנע, 2 עסקאדראנען אונד 2 באטטעריען (12 קאנאנען) וואהרענד דיא בולגאריען אין פיעל גערינגערע אנצאהל וואהרען.

זאָפיא 16־טען נאָוועמבער. צאריבראד וואורדע פאן דען סערבען בעזעצט.

פאָלליעטאָן.

דיא אויפגעקלערטען.

(4־טער פארטזעטצונג.)

„דאס יונגע מענש דיך פרייגבען וויזד, ליעבעס קינד, דאס האנגט פאן דיר אב. דוא קאנגסט איהם זיינע עהרע צו איינער האלבע מאכען. זא דאס ער פרעה זיין וויזד, וועגן עס איהם מאנליך איזט, דיא עהרעפעסלען וועדער אבצוזוישען, אים שליעסלען פאלגט פערצעכטס דוא אייך דיא וועדערצוישבלוזען דעס פערגאנגענס. דאס דוא מיט אין דיא עהע גענאכאט האסט. וואהרס זאלטס דוא דאס גיכט טהון? דוא האסט יא טיללאגען אין דיינער קעהלע.“

נאך לאנגע שווערעשען דיא ביידען צוקונפטפראגען, בייז דיא שווערע דעס אבשיעדס הערגאנגאהעט

III.

דיא בייזשווערונג.

הער וועגהרייטער האטשט אייגע שלאפלאנגע נאכט צוגעבראכט. רוהיגלאנג האטשט ער אויף זיינעס לאגער גלעגען אונד דאריבער נאכגעדאכט, וויא ער־עס וואהל אנפאנגען מאגע, זיינע מאכטער פאן דען פערדערבליכען נעדאנקען אבצוברינגען. וועלכע דיא גוי־ווערענגסט אין איהר אנגערעגטע האטשט, צוגלייך העלפט ער אים נייטסט אומשווייא אינסער דען יונגען לייטען דער שאפרט, אזוייט דיא איהם בעקאנגט וואהרען, אים יעמאנדען הערוויצוזעגדען, דער איהם אלס שווייגעריאהן אונד דיינער מאכטער אלס נאטטט גע־עהרט זיין וויזד. עס נאט וואהל אייגע נאגען שאפט־

בעגריפפטערונג עגטגעגעבריינגען. — דייט אייס־בריך דעס קריעגעס זונד גאלד אינד געטרייד־ע געשטיגען, פאליטיק אבער שטארק געפאללען, וואס אין דער געשאפטסוועלט לעבהאפטט בעפרי־דיגונג הערפאָרוופט.

דיא קארטע דער באלקאנהאלבאינזעל

דיא דיא פערעהרטען לעזער אלס ביילאגע צור הי־טגען נוممער אינזערעס בלאטטעס ערהאלטען, בעזעטט אייגע אבערזיכט איבער דען שיפלאטץ, וואָ זיך דייט דעס 19. סעפטעמבער דיעזעס יאהרעס דיא אייפטערקאמפטיג דער וועלט קאנצערטירט. פאן וועגטען געגען אפטען בעפינדען זיך באפגיגען אינד דיא הערצעגאווינא, סערבען, זאדאנן דומא־גען אינד בולגאריען. דיא ביידע אן סערבען גרענ־צען. אונטער בולגאריען בעפינדען זיך אפטרומע־לען. דיא הויפטאייפטערקאמפטיג וועגדעט זיך גע־גענווארטיג נאטטילך סערבען אינד בולגאריען צו, אן דיעגען גרענצען דער קריעג בערייטס וויטהעט. דען אבגרען טהייל דער גרענצע צווישען סערבען אינד בולגאריען בילדעט דער טומאק־פלוסס. אים נאדהעפטליכען וויינקעל בולגאריענס, הארט אן דער סערבישען גרענצע בילדעט דיא פעסטונג נישדד, דעגען בעזיטץ דיא סערבען גאנץ בעזאנדערס אנשטרענגען. אונטען אים פארבייגען וויינקעל סערבישען לענד נישד אין דען הויפטלאגע דער סערבען (בעריטס אין בולגאריען) לענד טרן. דער אט. גענען וועלכען דיא סערבישען הערעטטילען זיך בעזיטצען אינד דער זעהר באלד פאן דען סערבען אינגענאמטען וועדד, ן דיסטעט. זאָ פ י א. דיא הייפטשטאדט בול־גאריענס בעפינדעט זיך עטוא 40 קילאמעטער פאן דער גרענצע. דיא שטאדט אזט צוואר אין דען לעטטען יאהרען בין איף אייגע אינגע עגטפערנונג פאן 8 קילאמעטערן פאן ערדבעפעסטיגונגען אומגעבען וואָרדען. זאָפיא דיעזט גיכט דעסטאוגעגער דען סערבען לאנגען וועדערשטאנד צו לייסטען קוים אים שטאנדע זיין. אין בולגאריען בעפינדען זיך אייך דיא שטאדטע, רעשעדקטיוע פעסטונגען סוליס־טריא, רוסטשוק, ראזגראד, שומלא, פלעוונא, וואַרנא (אם שווארצען מעער) דיא אים רוסישען־טערקישען קריעגע אייגע זא וויכטיגע ראָלע שפעלטען. אין דער גרענצע צווישען בולגאריען אונד אסטרומעלען, וואָ זיך דיא האכסטען שפיטצען דעס באלקאנגעבירגעס הינצי־הען, בעפינדעט זיך דער פעלבערוהמטע שיפקא־

וויישעס פאריקקען דער סערבען.

זאָפיא, 16. נאָוו. הער האַרטע מאן וואהרענד אינגעס־טהיילס דעס טאגעס קאנאנענגאנגער צאהל־רייכע סערבישע שטרייטקראפטע רוקקטען דיעזען מאָרגען איבער צאריבאָר הינגיס אונד נאהמען שטעלונג פאָר דראגאמאן. עס עגטשטאנד זיך אין דעפטיגעס ארטילעריעפייער געגען דאס בולגאריישע לאגער, פאן וועלכעס אים אבוואהל דאס פינדליכע פייער, וועלכעס דען בולגאריען גוט גערי־גען שאדיגטע, דערמאסען ערוויעדערט וואָרדע. עס וואר הייסטאכלך אין קאנאנענדונדל, וועלכעס מיט אינבעגעגנדער נאכט אין עגדע נאהם. — וואהרענד פאן דראגאמאן אים אין פראנטאנגריף פאן סערבישע זייטע ע־פאלגטע, רוקקטע אייגע אנדערע סערבישע אבטהיילונג גלייכפאלס פאן צאריבאָר אים פאָר אונד זוכטע דראגאמאן צו אומגעהען, דער פינד וואָרדע ערָאָך אין דיעזער בעזיעגונג אייפגעהאלטען. מאָרגען ערוואַרטעט מאן אייגען פינדרכען פאָרשאָס. אייף דער זייטע פאן טרן פאגט גלייכפאללס אין געפעכט שטאטט, דאָך זונד דיא אייגעגלהייטען גיכט בעקאנגט.

אטהען 16־טען נאָוועמבער. דיא נאכריכט פאָס אייסבריכט דעס קריעגעס האט דיער אייגע גראססע אייפרעגונג פעראורזאכט. דיא פאָרבעי־טיגונגען ווערדען אייפרג פאָרגעזעטצט.

לאָנדאָן 16־טען נאָוועמבער. דיא „טימעס“ אינד אנדערע בלאטטער שפרעכען זיך שאַרפטעס געגען דאס אָפָרגעהען סערבעגס אים; (דאס טהיגען אין נאָך פיעל שאַרפערען אייסדרוקקען אייד דיא רוסישען בלאטטער. ווידד אבער האפפענטליך דען סערבען נאָך גיכט שאדען — דיא רעדאקציאָן). דיא „טימעס“ בעזאָרגט, דיא סערבישע קריעגסערקלאָרונג קאָנגנט גייך געפאהרליכע פאָלגען הערפאָרוופען.

קאָנסטאנטינאָפעל 15־טען נאָוועמבער. דיא קאָנפערענען האט אירע וטצונגען אייפגעשאָבען.

* * *

דיא אנצאהל דער גאנצען סערבישען אָרמעע בעלייפט זיך אייף 180 באטאללאָנע אינפאנטעריע, 4 רייטערגעגימענטער (אים גאנצען 216,000 מאנן) אונד 264 קאנאנען. דיא שטאָרקע דער בולגאָרישען אָרמעע אונד וועגיגער בעקאנגט, דאָך אים פאָלגע דיא גיגיס מעהר אלס 150 טויזענד מאנן אונד 96 קאנאנען. נון אונד אבער דיא סערבישע אָרמעע אייגע וואהל־דיסציפלינירטע אונד טרעפפליך אייסגערוסטעטע, וואהרענד דיא בולגאָרישע אָרמעע אייגע צוזאמענגע־געווירפעלטע אונד, פאן דער דיא האלפטע זעלבסט אהנע פיסבעקלערונג אונד טרעפפליך טרוקען אונד גרעבען דיא זיר דיא זאכע בולגאריענס אללעס, גיר קיינע

לינגע דייטע גבילדעטער, פערפאנגענדער, דעלינגיאָ עדצאָ, גענער יונגער מאגער. פאן דענען אנגעגרעפען וואָר, דאס דיא זיך גליקליך שאפען וווערדען, מיט אים אונד אייגער שאכטער אין גאהעגע פערבינדונגען צו פרעפען — אללען קיינער דערזעלבען מאסטע אים זא גאנען. דער אייגע וואָר גיכט לעבראפט גענוג, דער אנדערע צו לעבראפט, דער אייגע בעראפט צו וועגיג יידישע וויסען, דער אנדערע צו וועגיג געזעללשאפטליכע בילדונג, דער אייגע וואָר אין צו גאָשער פערראכט, דער אנדערע גיכט גרינדליך אונד גערעכ־גען גענוג; מאנכער, דער דעס פאטער וואָרל בעראכט פע־פע, ווידד פאָרגעהען, עגדליך בעשלאָסס ער, זיין לייד אונד זיינע זאָרגע דעס ווידדערגען אבערראבגער פאן פראָנ. דעס בע־ריכטען ראָזאָפאָרס, אנצייפרייען אונד זיך פאן אים אייגען דער פרעדען שווערגען, וועלכע דיא מאלטיד פאָרפאנגע דער ראבגיגען בעוויסען, עפפפעלגען צו לאָס־סען, אים נאך אלטער וויסע „אייגען בחור אייגעוועצען“. קוים אייף ער אים מאָרגען דעס 29. יולי אים דער פרוא־גאנגע צווייקקנקעדיס, זא נאהם ער דאס אייגע זיין פרייטשיקק אונד בעגאיילט זיך דאגען, דען ראבגיגע, וועלכער דאמאלס אייגע אָפפערוואהגונג פאָר דער שאפרט אים פפפאָרטשען גאהען בעגאגען האטשט. אייפגעוויכען. דער ראבגיגער קאָנ־סע דען קעפשלוסס דעס בעגיפפטען פאטערס גיר גיס־הייסען; אונד ער עפפפאהל איהם אייגען יונגען מאגען פאן פיכפעגעס וויסען אונד פרגען געזעללשאפטליכען מאגיגען, וועלכער בעריטס אין דער אינגעגיגעס דען ראָקפאָרגיראד עלאגגט האטשט. אונסער דעס פאָרוואָרט, דאס ער יאָגד פרגען הערפאָרגען א נפערגיגע עדשיילען אללעס, בע־

אלאפפס מאן, דען יונגען דר. לודווג אלפשלער צו פער־אנלאפפען, דאס וועגטטיפגיגע הייז צו בעזוכען. בייד יונגע לייטע אלדדען גיכפס פאן דען פלאגען דעס פאטערס עדפאהרען. דיעזער אללעס עס פעלפטער רוהיג אבוואר־טען. אב זיך דיא הערצען דעזעלבען צו איינאנדער פינדען ווידדען.

יאָגפפגיג, דיא אייגע נגאפט לעגגבעגיגדע בעזאפס, האטטע גיכפס ראנגגען אייגצוזוגדען. דיא ליקקען איהדעס הערראָשיגען וויפפגען אייפגעפאללען. דער יונגע דר. אלפ־שלער בעגאגן יונגען אונפערגיכפ אונד האטטע אן יאָגד־פגען אייגע גלעגדגיגע שוליען. דיא אייגדעס יונגען לעהדער מיט אכפונגפאללער האָליכקייט עגפגגגגגקאפ. דיעזער וכטע גען ראגפ אונד פרייגלדך, דיא פעדקהדר־פען אגוכפען דעס יונגען מאָכגעגס אין בעצעג אייגס דיא יידישע דעליגאָן צו בעריכפטען, וואס אייגד אגיפגגער דען בעפפען עדפאָלל האטטע. יאָגפפגיג דיעס זיך גען בע־לעהדען, אונד ווגען דיא אייגד אָפפ אייגס דאס העפפגגפטע ווידדעדשפאהד אונד דיא אייגד פאן אייגדעד עדפאלגען גי־ווידדגאנגטע אייגגפאָלאפטע פגיגגגען אייגס דאס אייפ־דגגפטע פדדדגגגגפ, זא ליעס דיא זיך דאָך אייגד עבען זא אָפפ פאן דען פאן דד. אלפשלדד פאָרגעבראכטען גדגיג דען אבערצייגען.

דאס פאָראגגגדגפטעצט נעטאה; דער יונגע לעהדער אפפפטע אייגע פדפפטע גדגגגגגגפ פדד דדגגגע שאגפ, גדפפדגגגפ שולדדדן; ער וואד אבער פדדד צו עהדלדך, אגס הגגפטד דען פאפפדגגגגפ דעס פאפפדגגגגפ אגס דיא ליעבע דדד פאפפדגגגגפ צו ווגדגגגגגפ.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

פאסס. — גרעבענלאנד, דאס פערטשלוך איך באלד אינד צוואר נעמען דיא טרקיא אין אקציא טרעטען ווירד, בעפינדעט זיך אן דער זידלבסטען (אינטערסטען) שטעצע דער באלקאנהאלבאינזעל. וואס עס עריבען מאסכע, דאס איזט אין טהיל דעם פאן גרעבען בעיאהנען מאצעראגיען אינד דיא נאנען אים זידען זיך בעפינדענדע עבענ. פאללס צוטייסט פאן גרעבען בעיאהנטע אינזעל קרעטא אדער קאנדיא.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דיא בריד דער אנטיסעמיטען.) איזט דען פילפפינען (איינע אינזעל-גרופפע אם אסאנדישען מעערע, דען שפאניערן געהאריג) זינד דיא איינגעבארענען דיא נערדיגסטע נאטטונג מענשען, דיא דען טהיערען אם אהנליכסטען זינד אינטער אללען מענשען-אסטען. דאס מערקווירדיגסטע אן אהנען איזט אז אהרע נייסטיגע פערזואנדשאפט מיט דען — אנטיסעמיטען איזט-פאס. אללע דייטשען בעציכנען זיא מיט דעם נאמען „יודיאם" (יודען). יעלכע בעגעגנונגען אלס איינען שטאפ אנזעהען. מיין יואנדער: זינד דאך דיא שפאניער דיא בעיטצער דיעזער אינזעל נאך אים דען ציטען אלס דיא אנקוויזיציאן בלוטיגסטע.

* (הערר שוואב) דער מאפפאניאן דעם בערלינער באנקיערס הערען פאן בלייכרא-דער איזט אויך אין זידע. דאס מיסס גע-זאגט ווערדען, זאגסט ווירדע מאן עס ניכט גלייבען, ווענן מאן הארט, דאס ער אין בערלין פיר דיא יואהל שפאקערס געווירבט האט! דאביא זינד דיא הערען פאן בלייכראדער אינד זיין קאמפאניאן געהיימער קאמערציענראטה שוואבאכער אלס הייסטער דער אין בערלין צו גרינדענדען „דייטשע אינאליטישען אללאנץ" גענאנגט! פראדעגט דער אללאנץ אינד דעם „דייטשע אנטיסעמיטען בונדעס", וויא דייסט דאס צוזאמסמען? —

* (גראפפ ירסט ווילאדימיר,) דער ברודער דעם רוסיסשען צאר וואר אינלאנגסט אין דער רוסיסשען שטאדט בריזאוו, אינד וואررד פיערלך עמפפאנגען. איך דיא זידען וואו דען מיט אינער ספרעכיתה איסגעריקקט. דער גראפפ דרינגטע דאנגטע פיינדלך פיר דען עמפפאנג, טראט צו דער געווטצראללע אינד קוסטע דיא עדרי-פרכסטפאלל. —

* (70 אויסצייכנונגען) זינד איך דער אנטיערפנער איסטעללונג יידישען אים-שטעללערן פערשיעדענער לאנדער עשהיילט וואדען. —

דיא זינדען אונזערער צייט.

(נאוועלל.)

(12-טע פארזעצונג.)

„נין, איך קאנן נכט אללין צוריקקליבען," פיהר ער נאך אינער פוזע פאט, „איך מוסס בייא זינען ווייבע, דיא מיר אין מרייטס, נוטצט קינד געווארדען, איזטהארדען, איזר אלס שטעצע צו דענען. ווענן מיינע אהנגען זיך עפיללען אללען, איך מיס מיט מיינע קינדערגיגדע שטיי-לען, עס בעטען לערנען אינד איבער זיינע ערציעונג וויא-בען!" דאנן וואנט ער אם מוסט דעם נאכבען נידער, ער קוסטט דען נאמען זיינעס ווייבעס אויף דעם נאכטשטיינ, אינד בעטעט לאנגע, לאנגע מיט שטומפפ מונד, ערלייך דאסטט ער זיך אויף, אינד שפראך נאך: „אם מוריאם, דיא דוא הייסט אין פערקלארטער אנגעל בוזם, בעטע דוא מיר מיר מיך. דאס מיין הייסט אין מיזרען אין דיא נוטצע מאח-רע . . . בעגלייטט דוא מיך, פערלאסטט מיך נכט, וויא דיין בילד מיך נע, נע פערלאסטען וורד."

דער נייין ערהאב זיך, ער פפליקקט אייגע הארנ-פאללד דעם שפאליכען נאכטס, דאס דער נאדדווינד נאך האטטע שפתהן לאסטען, פאס נאבט. ער באנד עס אין זיינען בוזען: ער נינג: דאנן דרעהט ער זיך נאך אייגמאל אום אינד זאח צוריקק — דער לעטצטע וואנגנשטראהל לאג אויף דער שפיצע דעם נאכטשטיינס: דער לעטצטע וואנגנשטראהל לאג אויף דער קוסטע דעם פערזונס . . . ער וואנדטע זיך אונד נוט אין דיא שפארנ.

* (צו דער האפטאפפעל) וואדדען זאמטמאג אין זיינען מעדדיגע טשולגעדער דער אינגאריישען אינד אטטערייכישען דעלעגאציאן גע-לאדען, אונטער דען גערארדענען בעפאנד זיך אויך מאריטש וואהרמאנן.

* (ראהלינגפאן יידישער אב-כונגפט.) דיעזע אין אינזערער דעצטען נוممער טטענעטהיילטע נאכריכט בעריכט דיא אייגער אים זאגע ראהלינגס זעלבסט. דיא „יאנג- אונד מאטאנס-ציטונג" אין וויען איזט בעריכט דעגיגגען גלוב-ווירדיגען מאנן צו שטעללען, דעם ראהלינג דיעס געאיסערט האט. — וויללערפפעלליכט אייגען אמטסאיד דארוים אבלעגען?

* (גערייכטליך בעווייזען.) אונטער דען פיעלען קלאגען, דיא שטאדטער וויעגען ערהענבעלידיגונג אינגערייכט האט, וואר איך דיא נעגען דען רעדאקטאר באמטערט אין דער ווי-גען, וויא שטאדטער שטאללד אין דער יואהל דורכגעפאללען איזט. דער אנגעקלאגטע זאגטע, דאס נכט נור ער, זאנדערן אויך דער קראנפרייגן פאן דייטשלאנד עס איסגעשפראכען האט. „דאס דער אנטיסעמיטיסמוס איינע שמאך פיר דייטשלאנד וויא." — דורך אינפערגתמונג דעם בערלינער אבערבי-גערמייסטערס פארקענבורג אינד דעם רעדאק-טארס דערגבורג אינד דעם אבגעארדנע-טען לודווינג לאוזע, ערקאנטט דאס גערכט, דאס דער קראנפרייגן ווירקליך דיעזע אי-סערונג געטהאן האט.

בירמא.

איינעס דער אינדישען בייכע, וועלכעס דען ענגלאנדערן אם הארטנאקיגסטען וידערשטאנד לייסטעט איזט דאס בירמאנישע ריך. דא גענגעוואהרטיג וועדער איינע צוויסטיגמיט צווישען ענגלאנד אינד בירמא אייסגעמאכען איזט, זא דורפטע איינע שילדערונג דיעזער אסטאנדישען פערהאלטניססע אינזערען געשאטטען לעזערן נכט אינזיללאممען זיין.

אם אינדיען, דער ווידערסטע טהייל פאן אייען (וואהרענד וועסטאנדען אין אטעריקא לעבענ), אין אינגעמיין גראנעס לאנד, פאן מאכט-גען שטראפען דורכפאלאסען אינד אים נאדדען מיט דען האכסטען בערגען דער ערדע בערעקקט, ווערד אין צווייא אינדיען געטהיילט: פארדער- אינד הינ-טערינדען. נעגען 200 מיללאיאנען מענשען דער פערשיעדענסטען ראסען בעוואהנען דיעזע דייטען גענעטע. דיא אן אירען ראנדערן אויך נעבירגע האבען. דיא מיט עייגעס שנעע בערעקקט זינד.

אים הייזע וואר עס לייט, אבער דער נייזע שלאך זיך אין זיין צימטער הייזע, אינד ווענטע זיך אויף אייגע דער נעפאלקטען אינד פערשלאסטען קיסטען. שאאם וונטע אינדן לינא אינד פאנד אינדן דא, אבער הינאונטערצוקאמטען צו דעם פעטטע קאנגד אינד אינדן נכט בעזוגען.

אלס אם אנדערן מאיגען אללעס איסגעפאקקט וואר, אללע אים וואנען פלאטען נענאמטען האטטען. דא ערטט מאאם דער אלטע שטיינארדס אים דעם גנן שטללען, אינסגלעיכטען הייזע: מיט אייגעגר האנד שלאגט ער דיא טהירען, דרעהטע דען שלוטטעל אים אינד אבגעגאנג אינדן דעם וואכטער: דאנן וואנדטע ער זיין אנשלטען נאך אינ-מאל דעם הייזע צו, אינבערבליקקטע עס, אלס אב ער זיך זיין בילד פיר אינטטער אינגעגאנגן וואללטע, זייגע לייטטען מיט-מלטען אייגען ענגגנטשטיך. דאס נעבעט פיר דייזענדע — דאנן בעטטעגן ער דען וואנגן — דער פאטטללאן הייבט דיא טפפרדע אן, אינד אינטטער דען לוטטען קלאנגען זיי-נעס הארנעס אללטע דער וואנגן דאפאן.

III.

אינזערע לעזער מאגען זיך מיט אנס אייגעגע מאנא-טע אין דער צייט צוריקקפערזעטצען.

ווי ערטטע יאהע שטיינארדס אין נעוואהלטעס אינד עלטגאנגען אנצוגע דיא שטאטטען אין ה. הרטשרייטען, אונד פאר אייגעס שטאטטליכען הייזע אם מארקטפלאטצע שטططען בליכען. עס וואר, אלס אב אייגע לאנגע נדאנ-קגייטיך אויס נאך אייגמאל שנעלל ווייד דען קאפפ גיי-גע; אלס אב ער אייגען מלאן. דער אויס אייגער נאנצען מענגע פאן מאנליכען אללען צוגאטטענגעוטצטע, נאך אייגמאל אינדרשיעטע אים נכטטס צו פרעגטטען — —

„דאס ווערד בעגגנע!" מורמלטע ער פאר זיך שן. דרייקקטע מוטהיג אייגע דיא שטיילגנקע אינד מאט דאס אינבער דיא שטיילגע.

ווי זכרען אירן באלד דאריגע אים הייזע אים אייגע-רינען נעשטראכט מיט אייגעס מאנגע, דער אין זייגעס נאנ-צען אייגערן וויזגען דען פלייטגען, נוטצען, אבער נכט ווייט-בלקקגדען נעשטאטטאנען פערדראאט.

„איך ווייס ווירקליך נכט, ליעבער שטיינארדס, אב איך דיא אכט אנגעדטען זאל . . ."

„וא ווייסטען עס נכט? אנטווארטטעט דיעזער, אינד איך דאכטע, דיא הייזדען מיר מיט פרייזדען דאנקען, דאטט איך אייגען נעראדע זאלגע פאטטהיילע אנגעגעט — בעדענ-קגען דיא דא בעדייטענדע פראגווייאן אינד אייגע אנגטטעט (עגייגנטטאנטהייל) פאן עגגען פראגעגגע אלזע אייגען פפר-דעגטט פאן מגדעטטעגגע 4000 מראאלערן אין אייגעס גע-שאאט . . . וואגן קאמטט אייגען דיעס ווידער פאר?"

„אי יא, מיין הערר," וואר דיא אנטווארט דעס פגע-זאלגן, „ווענן דאס נעשאאט נעלינגגע, אבער איך פראגע דיא, ווער שטעגט מיר פיר דיא פראווייאן נוט, ווענן עס נכט נעלינגגע? איך וואגע עס אונגערן אבער איך מוס עס גע-נען, דיא הערר שטיינארדס, נכט, דענן דיא בעווטצען קיין פעטטאנען . . ."

„דיא ווירדען דא נכט שפרעכען, ווענן דיא מיינע נענגגגגגגגען פערזאלגגגגגגג

Beilage zur Jüdischen Pester Zeitung

קארטע דער באַלקאַן־האַלבאינזעל